

Hemşirelik Lisansüstü Tezlerinde Mobil Uygulama Kullanımı: Türkiye Örneğinde Betimsel Bir İçerik Analizi

The Use of Mobile Applications in Nursing Graduate Theses: A Descriptive Content Analysis in the Case of Turkey

Ferzan Kalaycı Emek¹, Zehra Göçmen Baykara²

Geliş Tarihi (Received): 01.08.2025

Kabul Tarihi (Accepted): 09.03.2026

Yayın Tarihi (Published): 27.04.2026

Abstract: This study aims to examine postgraduate theses focusing on the use of mobile applications in nursing in Turkey using a descriptive content analysis method. Data were obtained from a search conducted between July 17 and August 2, 2024, using the keyword "mobil uygulama" in the National Thesis Center of the Council of Higher Education (YÖK Thesis) database. The 63 theses were classified according to their type, year of publication, university type, affiliated nursing departments, research designs, sample groups, intended use of mobile applications, and effectiveness evaluations. The obtained data were analyzed using the SPSS 20.0 statistical analysis program. The study found that the number of theses examined increased over the last seven years (2017–2024), with 77.7% of the studies published, particularly in the last two years. While master's level studies (n=1) remained quite limited in 2024, it was determined that 65.2% of doctoral theses were concentrated in the last two years. 22.2% of the theses were master's level, and 77.8% were doctoral level. 35.7% of master's theses and 74.6% of doctoral theses were conducted using experimental designs. 63.4% of the theses were conducted with adult individuals diagnosed with chronic diseases. In addition, the effectiveness of mobile applications was evaluated in 35.7% of the theses, and this rate reached 95.9% in doctoral theses. 42.3% of the theses examined focused on health promotion and quality of life. In Turkey, the vast majority of postgraduate theses on mobile applications in nursing are conducted at the doctoral level, using experimental methods and involving individuals with chronic diseases. Accordingly, it is recommended that research on mobile application-based interventions be increased, particularly in these understudied areas that directly impact clinical outcomes, and that further research be conducted to integrate this academic knowledge into clinical practice guidelines.

Keywords: Nursing, Postgraduate, Mobile, Mobile application

&

Öz: Bu çalışma, Türkiye'de hemşirelik alanında mobil uygulamaların kullanımına odaklanan lisansüstü tezleri betimsel bir içerik analizi yöntemiyle incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın verileri, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (YÖK Tez) veri tabanında "mobil uygulama" anahtar kelimesi kullanılarak 17 Temmuz–2 Ağustos 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilen tarama sonucunda elde edilmiştir. Belirlenen 63 tez; tez türü, yayımlanma yılı, üniversite türü, bağlı oldukları hemşirelik anabilim dalları, araştırma desenleri, örneklem grupları, mobil uygulamaların kullanım amaçları ve etkinlik değerlendirme durumları açısından sınıflandırılmıştır. Elde edilen veriler, SPSS 20,0 istatistiksel analiz programı ile analiz edilmiştir. İncelenen tez sayısının son yedi yılda (2017–2024) arttığı, özellikle son iki yılda çalışmaların %77,7'sinin yayımlandığı saptanmıştır. 2024 yılında yüksek lisans düzeyindeki çalışmaların (n=1) oldukça sınırlı kalmasına karşın, doktora tezlerinin %65,2'sinin son iki yılda yoğunlaştığı belirlenmiştir. Tezlerin %22,2'si yüksek lisans, %77,8'i doktora düzeyindedir. Yüksek lisans tezlerinin %35,7'si, doktora tezlerinin ise %74,6'sı deneysel desenle gerçekleştirilmiştir. Tezlerin %63,4'ü kronik hastalık tanısı almış yetişkin bireylerle yürütülmüştür. Ayrıca tezlerin %35,7'sinde mobil uygulamaların etkinliği değerlendirilmiş olup, bu oran doktora tezlerinde %95,9'a ulaşmaktadır. İncelenen tezlerin %42,3'ü sağlık geliştirme ve yaşam kalitesi teması üzerine odaklanmıştır. Türkiye'de hemşirelik alanında mobil uygulamalarla ilgili yürütülen lisansüstü tezlerin büyük çoğunluğunun doktora düzeyinde, deneysel yöntemlerle ve kronik hastalığı olan bireyler üzerinde gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu doğrultuda, özellikle klinik çıktıları doğrudan etkileyen bu az çalışılmış alanlarda mobil uygulama temelli müdahale araştırmalarının artırılması ve bu akademik birikimin klinik uygulama rehberlerine entegrasyonuna yönelik ileri araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Lisansüstü, Mobil, Mobil uygulama

Atf/Cite as Emek FK, Baykara ZG. Hemşirelik Lisansüstü Tezlerinde Mobil Uygulama Kullanımı: Türkiye Örneğinde Betimsel Bir İçerik Analizi. Abant Sağlık Bilimleri ve Teknolojileri Dergisi. 2026;6(1):13-32.

İntihal-Plagiarizm/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/pub/sabited/policy>

Telif Hakkı/Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University, Since 2021 – Bolu

¹Arş. Gör. Ferzan Kalaycı Emek, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, Hemşirelik Esasları AD, Kütahya, Türkiye, ferzan.kalayciemek@ksbu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6006-1353> (Sorumlu Yazar/Corresponding Author)

²Prof. Dr. Zehra Göçmen Baykara, Gazi Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları AD, Ankara, Türkiye, gocmen@gazi.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-9076-6653>

Giriş

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), mobil sağlığı; mobil telefonlar, hasta takip cihazları ve kişisel dijital asistanlar gibi mobil teknolojilerle desteklenen tıbbi uygulamalar ve halk sağlığı hizmetleri bütününe kapsayan bir sağlık sunum modeli olarak tanımlamaktadır (1). Mobil sağlık uygulamaları, bireylerin sağlık durumlarının korunması, sürdürülmesi ve izlenmesi süreçlerinde önemli bir rol üstlenmekte; özellikle sağlık hizmetlerine erişimde karşılaşılan mekânsal ve zamansal sınırlılıkların aşılmasında etkili bir araç olarak öne çıkmaktadır (2).

Son yıllarda teknolojik gelişmelerin hız kazanması, yaşlı nüfus oranındaki artış, kronik hastalık prevalansının yükselmesi ve evde sağlık hizmetlerinin kapsamının genişlemesi, sağlık hizmetlerinin sunum biçimini derinden etkilemektedir (3). Bu bağlamda, koruyucu, tedavi edici ve rehabilite edici rolleri bulunan hemşirelerin, teknolojiyi etkin biçimde kullanmaları; hasta bakım süreçlerini daha etkin yönetmeleri ve mesleki bilgi birikimlerini güçlendirmeleri açısından kritik öneme sahiptir (4, 5).

Mobil sağlık uygulamaları, hemşirelik pratiğinde yalnızca hasta bakımında değil; aynı zamanda yönetim, eğitim, danışmanlık, izlem ve hizmet sunumu gibi çeşitli alanlarda işlevsellik kazanmaktadır. Bu uygulamaların kullanımı sayesinde zaman, maliyet ve iş gücü açısından önemli ölçüde tasarruf sağlanmakta; kırsal ve kentsel bölgeler arasındaki sağlık hizmeti erişimindeki eşitsizliklerin azaltılmasına katkıda bulunmaktadır (6, 7).

Nitekim uluslararası literatür incelendiğinde, hemşirelik alanında kullanılan ve benzer amaçlarla geliştirilen mobil uygulamalara ilişkin çok sayıda araştırmaya rastlanmakta; bu uygulamaların genellikle olumlu çıktılar sağladığı görülmektedir (8-11). Örneğin, Liao ve arkadaşlarının (2023) sarkopeni tanısı konmuş bireyler için geliştirdikleri rehberlik temelli mobil uygulama sonucunda katılımcıların bilgi düzeylerinde ve uygulama becerilerinde anlamlı bir artış olduğu bildirilmiştir (12). Benzer şekilde, Dharma ve arkadaşlarının (2023) evde bakım hemşireliğine yönelik tasarladığı mobil uygulamanın, taburculuk sonrası hasta bakımında ailelerin yükünü azalttığı ve hastaların yaşam kalitesini özellikle psikolojik ve çevresel boyutlarda artırdığı saptanmıştır (8). Fritzson ve arkadaşlarının (2023) erken doğum tehdidi yaşayan gebelere yönelik geliştirdikleri mobil uygulama ise, kullanıcı memnuniyeti ve algılanan yararlılık açısından yüksek düzeyde olumlu geri bildirim almıştır (13).

Literatürde yapılan kapsamlı incelemeler sonucunda, Türkiye'de hemşirelik disiplini çerçevesinde yürütülen mobil uygulama temelli lisansüstü tezlerin metodolojik ve tematik özelliklerini betimsel bir içerik analizi yaklaşımıyla bütüncül olarak ele alan özgün bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle, mobil sağlık teknolojilerinin hemşirelik literatürüne yansımalarını ve bu alandaki akademik eğilimleri incelemek amacıyla; Türkiye'de hazırlanan lisansüstü tezlerde mobil uygulama kullanımının betimsel içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmesi, çalışmanın temel odağını oluşturmaktadır. Böylelikle hem mevcut literatürdeki boşluğun giderilmesi hem de dijital hemşirelik uygulamalarının akademik görünürlüğü artırılması hedeflenmektedir.

Araştırmanın soruları şu şekildedir.

1. Mobil uygulamaların hemşirelik alanındaki kullanımı üzerine hazırlanan tezlerin türlerine göre dağılımı nasıldır?
2. Mobil uygulamaların hemşirelik alanındaki kullanımı üzerine hazırlanan tezlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
3. Mobil uygulamaların hemşirelik alanındaki kullanımı üzerine hazırlanan tezlerin yayımlandığı üniversitelerin türü nasıldır?
4. Mobil uygulamaların hemşirelik alanındaki kullanımı üzerine hazırlanan tezlerin örneklem grubu ve araştırma yöntemine göre dağılımı nasıldır?
5. Mobil uygulamaların hemşirelik alanındaki kullanımı üzerine hazırlanan tezlerin mobil uygulama kullanım amacı nedir?
6. Mobil uygulamaların hemşirelik alanındaki kullanımı üzerine hazırlanan tezlerin uygulama kullanım etkinliğinin değerlendirildiği alanlar nelerdir?

Gereç ve Yöntem

Bu araştırma, Türkiye’de hemşirelik disiplini bünyesinde mobil uygulamalara yönelik hazırlanan lisansüstü tezlerin metodolojik ve tematik açılardan incelendiği betimsel bir içerik analizidir.

Örneklem/Çalışma Grubu/Katılımcılar

Bu araştırmanın evrenini, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında hemşirelik ana bilim dallarına ait olarak yer alan toplam 1927 tez oluşturmaktadır. Örnekleme, başlık ve içerik kısmında 'mobil uygulama' ifadesi geçen 66 tez dahil edilmiştir. Belirlenen inceleme ölçütleri doğrultusunda; tam metnine ulaşılamayan 3 tez çalışma dışında bırakılmıştır. Böylece analizler, dahil etme kriterlerine tam uyum sağlayan 63 lisansüstü hemşirelik tezi üzerinden yürütülmüştür.

Araştırmaya Dahil Etme Kriterleri:

- Başlık, özet veya anahtar kelimelerde 'mobil uygulama' teriminin geçmesi,
- Hemşirelik ana bilim dallarında yapılmış olması,
- Lisansüstü (Yüksek Lisans/Doktora) düzeyinde olması,
- Tam metnine elektronik ortamda ulaşılabilmesi

Araştırmaya Dahil Edilmeme Kriterleri

YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinde yazar/kurum tarafından tam metin erişim kısıtı konulmuş olması.

Veri Toplama Araçları ve Süreçleri

Çalışmada, araştırmacı tarafından geliştirilen 'Tez İnceleme Formu' kullanılmıştır. İncelenen tezler; yayın yılı, yazar adı, tez türü, tez başlığı, araştırma deseni, örneklem grubu ve sayısı ile araştırma bulguları olmak üzere yedi temel kategori altında sınıflandırılarak analiz edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında toplanan veriler, nicel analiz teknikleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda; incelenen tezlerin çeşitli değişkenlere göre karakteristik özelliklerini belirlemek amacıyla sayı (n) ve yüzde (%) dağılımları kullanılmıştır.

İstatistiksel analiz süreci, verilerin sistematik biçimde düzenlenmesi, kodlanması ve değerlendirilmesi amacıyla SPSS 20.0 (Statistical Package for the Social Sciences) paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler tablolar aracılığıyla görselleştirilerek yorumlanmış ve ilgili alandaki akademik eğilimler betimsel bir içerik analizi yaklaşımıyla betimlenmiştir.

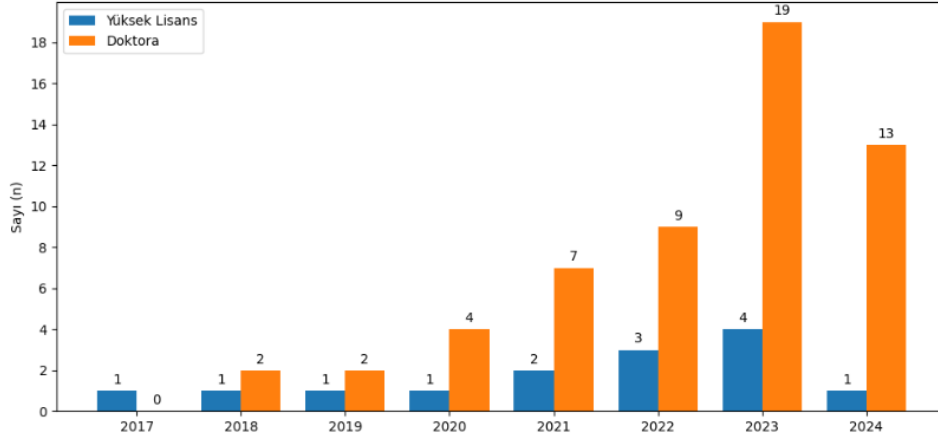
Etik Sorumluluklar

Bu araştırma, Yükseköğretim Kurulu'na bağlı Ulusal Tez Merkezi (<https://tez.yok.gov.tr/ulusaltezmerkezi>) aracılığıyla erişime açık olarak sunulan tezlerden yararlanılarak gerçekleştirilmiştir. Söz konusu platform, kamuya açık dijital bir veri tabanı niteliğinde olduğundan, çalışmada herhangi bir müdahale, deneysel uygulama ya da bireysel katılımcı verisi kullanılmamıştır. Bu nedenle, araştırma insan denekleri üzerinde doğrudan veri toplamayı içermediği ve yalnızca ikincil, açık erişimli kaynaklara dayandığı için ayrıca etik kurul onayı alınmasına gerek duyulmamıştır.

Bulgular

Bu bölümde, hemşirelik alanında mobil uygulama kullanımına yönelik hazırlanan lisansüstü tezlerin betimsel içerik analizi sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Tezler; yayımlandıkları yıl, tez türü, araştırma deseni, örneklem özellikleri ve araştırma çıktıları gibi önceden tanımlanmış kategoriler doğrultusunda incelenmiş; elde edilen veriler grafik ve tablolar ile sunulmuştur.

Araştırma kapsamında hemşirelik alanında mobil uygulama kullanılarak gerçekleştirilen toplam 63 lisansüstü teze ulaşılmıştır. "İncelenen lisansüstü tezlerin kronolojik dağılımı 2017-2024 yılları arasında kapsamaktadır. Dağılımın yıllara göre yoğunluğu analiz edildiğinde; çalışmaların belirgin bir ivme kazandığı ve büyük bir çoğunluğunun (%77,7, n=49) 2022-2023 yılları arasında yoğunlaştığı saptanmıştır (Grafik 1).

Grafik 1. Lisansüstü hemşirelik tezlerinin yıllara göre dağılımı.

Tezlerin %22,2'si (n=14) yüksek lisans, %77,8'i (n=49) ise doktora düzeyindedir. Yüksek lisans tezlerinin %49,9'u (n=7) 2022-2023 yıllarına aitken, doktora tezlerinin %65,2'si (n=32) 2023-2024 yıllarında gerçekleştirilmiştir. Üniversite türüne göre yapılan tezlerin dağılımında, yüksek lisans tezlerinin %71,4'ü (n=10), doktora tezlerinin ise %95,9'u (n=47) devlet üniversitelerinde yapılmış olup, genel olarak tezlerin %90,04'ünün devlet üniversitelerine ait olduğu görülmektedir. Araştırma desenleri incelendiğinde tezlerin %74,6'sı (n=47) deneysel desende olup, bu oran yüksek lisans tezlerinde %35,7 (n=5), doktora tezlerinde ise %85,7 (n=42) olarak saptanmıştır. Örneklem grubu açısından bakıldığında, çalışmaların %63,4'ünde yetişkin hastaların tercih edildiği, bu oranın yüksek lisans tezlerinde %42,8, doktora tezlerinde ise %69,3 olduğu görülmektedir. Tezlerin amaçları değerlendirildiğinde, %84,1'inin mobil uygulama etkinliğini değerlendirme amacı taşıdığı; bu oran yüksek lisans tezlerinde %35,7, doktora tezlerinde ise %97,9 olarak tespit edilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Lisansüstü hemşirelik tezlerinin özelliklerine göre dağılımı.

Tezlerin Özellikleri	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Tez türü	14	22,2	49	77,8	63	100
Yapıldığı Üniversite Türü						
Devlet	10	71,4	47	95,9	57	90,4
Özel	4	18,6	2	4,1	6	9,5
Hemşirelik Alanı						
Hemşirelik Ana Bilim Dalı	4	28,5	21	42,8	25	39,6
Hemşirelik Esasları	1	7,1	3	6,1	4	6,3
Hemşirelik Esasları ve Yönetimi	1	7,1	-	-	1	1,6
İç Hastalıkları Hemşireliği	1	7,1	10	20,4	11	17,4
Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği	1	7,1	7	14,2	8	12,6
Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	1	7,1	4	8,1	5	7,9
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	1	7,1	3	6,1	4	6,3
Halk Sağlığı Hemşireliği	4	28,5	1	2	5	7,9
Araştırma Deseni						
Tanımlayıcı	5	35,7	2	4,0	7	11,1
Deneysel	5	35,7	42	85,7	47	74,6
Yarı deneysel	3	21,4	2	4,0	5	7,9
Karma desen	0	-	3	6,1	3	4,8

Tezlerin Özellikleri	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Metadolojik	1	7,1	0	0	1	1,6
Örneklem Grubu						
Kronik Hastalık Tanılı Yetişkin Hasta	6	42,8	34	69,3	40	63,4
Bakım Vericiler	1	7,1	3	6,1	4	6,3
Sağlık Personeli	2	14,2	2	4,1	4	6,3
Öğrenciler	1	7,1	1	2,0	4	6,3
Gebe-Doğum Yapmış Kadınlar	3	21,4	5	10,2	7	11,1
Tezde Mobil Uygulama Kavramı Kullanım Amacı						
Mobil Uygulama Tasarımı Geliştirme	1	7,1	2	4,1	3	4,8
Mobil Uygulama Etkinliğini Değerlendirme	5	35,7	47	95,9	52	84,1
Mobil Uygulama Kullanma Durumu Değerlendirme	6	42,8	0	0	6	9,5
Ölçek Geliştirme	2	14,2	0	0	1	1,5
Mobil Uygulama Etkinliği Değerlendirme Alanı						
Tedavi ve Sağlık Yönetimi	3	60	3	6,8	6	11,6
Sağlığı Geliştirme ve Yaşam Kalitesi	2	40	20	42,5	22	42,3
Fonksiyonel Sağlık ve Öz Bakım	-	-	2	4,3	2	3,9
Psikososyal Sağlık ve İyileşme	-	-	4	8,5	4	7,7
Semptom yönetimi	-	-	1	2,1	1	1,9
Diğer			17	22,9	17	32,7

Araştırma kapsamında incelenen mobil uygulama etkinlikleri; sağlığı geliştirme ve yaşam kalitesi, tedavi ve sağlık yönetimi, psikososyal sağlık ve iyileşme, semptom yönetimi ve diğer alanlar olmak üzere beş temel tematik başlık altında kategorize edilmiştir. Toplam 52 çalışma üzerinden yapılan analiz sonucunda, uygulamaların en yüksek oranda %42,31 (n=22) ile 'Sağlığı Geliştirme ve Yaşam Kalitesi' alanında yoğunlaştığı saptanmıştır. Bu kategoriyi sırasıyla %32,69 (n=17) ile 'Diğer' başlığı ve %11,54 (n=6) ile 'Tedavi ve Sağlık Yönetimi' takip etmektedir. Hakem eleştirileri doğrultusunda yapılan ek analizler neticesinde; öz-bakım ve öz-yeterlilik gibi spesifik bilgi ve beceri kazanımı gerektiren çalışmalar 'Fonksiyonel Sağlık ve Öz Bakım' başlığı altında müstakil olarak ele alınmış olup, bu alanın genel dağılımdaki payı %3,85 (n=2) olarak belirlenmiştir. 'Psikososyal Sağlık ve İyileşme' odaklı çalışmaların oranı %7,69 (n=4) iken; uyku ve yorgunluk gibi klinik bulguları içeren 'Semptom Yönetimi' alanının %1,92 (n=1) ile literatürde en düşük oranda temsil edilen kategori olduğu tespit edilmiştir (Tablo 1). Araştırma kapsamında incelen tezlerle ilişkin detaylı bilgiler Tablo 2'de sunulmaktadır.

Tablo 2. Hemşirelik alanında mobil uygulama ile ilgili yapılan lisansüstü tezler.

Yılı	Yazarı	Türü	Tez Adı	Araştırma türü	Örneklem grubu ve sayısı	Sonuç
2024	Burcu Ağdemir	Doktora	COVID-19 sürecinde kemoterapi alan kolorektal kanserli hastalarda mobil uygulama ile geliştirilen interaktif hemşire desteği programının hasta sonuçlarına etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Kolorektal kanserli hastalar (n:84)	Mobil uygulama temelli hemşirelik müdahalelerinin, kanser hastalarında semptom yönetimi, sosyal destek algısı ve yaşam kalitesini olumlu yönde etkilediği; anksiyete düzeylerini ise azaltmada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yılı	Yazarı	Türü	Tez Adı	Araştırma türü	Örnekleme grubu ve sayısı	Sonuç
2024	Vildan Kaya	Doktora	İlaç dozu hesaplamada mobil teknoloji kullanımının yenidoğan hemşirelerinin ilaç doz hesaplama sürecine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nde çalışan hemşireler (n:62)	Doz Hesaplama (YİDHU) mobil uygulamasının, yenidoğan hemşirelerinin ilaç doz hesaplamaya ilişkin bilgi ve becerilerini geliştirme ile öz yeterlik algılarını güçlendirme açısından etkili bir araç olabileceği ortaya konmuştur.
2024	Yeliz Şapulu Alakan	Doktora	Trakeostomili hastaların bakım vericilerine trakeal aspirasyon uygulamasının öğretilmesinde simülasyon maketi ve mobil uygulamanın etkinliğinin değerlendirilmesi	Randomize kontrollü çalışma	Trakeostomi ve trakeotomili hastaların primer bakım vericileri (n:66)	Trakeostomi aspirasyonu eğitiminin simülasyon maketi kullanılarak verilmesinin mobil uygulamadan daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
2024	Handan Özdemir	Doktora	COVID-19 pandemisi sürecinde kemoterapi alan meme kanserli hastalarda mobil uygulama ile geliştirilen interaktif hemşire desteği programının hasta sonuçlarına etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Meme kanser tanı birey (n:100)	COVID-19 pandemisi sürecinde kemoterapi alan meme kanserli hastalarda mobil uygulama ile geliştirilen interaktif hemşire desteği programının hasta sonuçlarını (semptom yönetimi, yaşam kalitesi, sosyal destek algısı ve anksiyete) olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir.
2024	İrem Karaman	Yüksek Lisans	Parkinson hastalarında kullanılan mobil uygulamanın tedavi uyumu ve yaşam kalitesine etkisi: Randomize kontrollü çalışma	Randomize kontrollü çalışma	Parkinson tanı hastalar (n:96)	Mobil uygulamayı kullanan girişim grubundaki hastaların, kontrol grubuna göre yaşam kalitelerinde artış olduğu gözlemlenmiştir.
2024	Seçil Güneysu Tunaman	Doktora	Serviks kanseri farkındalığına yönelik geliştirilen mobil sağlık uygulamasının etkinliğinin değerlendirilmesi	Randomize kontrollü çalışma	Sağlıklı Hayat Merkezine başvuru yapan kadınlar (n: 96)	Geliştirilen mobil sağlık uygulaması kullanımının kadınlarda serviks kanserine yönelik farkındalığı artırdığı ve girişimden bir ay sonra da etkisinin devam ettiği sonucuna varılmıştır.
2024	Eva Kaçtı	Doktora	Kalp Cerrahisi Sonrası Hastalara Verilen Taburculuk Eğitiminin İyileşme ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Kalp cerrahisi geçirmiş hastalar (n:70)	Taburculuk eğitiminin hastaların iyileşme kalitesi düzeyi ve yaşam kalitesinin istatistiksel olarak daha yüksek olduğu, deney grubunda görülen komplikasyonların daha az olduğu ve bilgi düzeyinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yılı	Yazarı	Türü	Tez Adı	Araştırma türü	Örneklem grubu ve sayısı	Sonuç
2023	Gülçin Korkmaz Yenice	Doktora	Prematüre bebeğin evde bakımı için geliştirilen mobil uygulamanın annenin bebek bakımına, öz yeterliliğine ve maternal bağlanmasına etkisi	Randomize kontrollü çalışma	YYBÜ servisinde tedavi ve bakım alan, orta ve geç prematüre bebeği olan anneler (n:48)	Prebaby mobil uygulaması, prematüre bebeğin evde bakımında annelere eğitim ve danışmalık vermek için etkili bulunmuştur. Prebaby mobil uygulamasıyla, annelere sağlanan eğitim ve danışmanlık, annelerin bilgi, beceri ve öz yeterliliğini arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır.
2023	Betül İnan	Yüksek Lisans	Annelere mobil uygulama programı aracılığıyla verilen eğitimin akılcı ilaç kullanımına yönelik tutum ve becerilerine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	0-6 yaş grubu çocukların anneleri (n:140)	Annelere mobil uygulama programı üzerinden verilen eğitimin akıllı ilaç kullanımına yönelik tutum ve becerileri üzerine etkili olduğu bulunmuştur.
2023	Reyhan Büşra Reel	Yüksek Lisans	Sağlık çalışanlarının mobil sağlık uygulamalarını kullanma ve mobil uygulamaları kabul durumları	Tanımlayıcı	Sağlık personelleri (n:309)	Sağlık çalışanlarının mobil uygulamaları kabul durumlarının yüksek olduğu belirlenmiştir.
2023	Dila Başçı	Doktora	Hematopoietik kök hücre nakil hastalarında mobil uygulama ile verilen eğitimin destekleyici bakım, distres ve yaşam kalitesine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	İlk kez hematopoietik kök hücre nakli (otolog veya allojenik) olan hastalar (n:36)	Mobil uygulama ile verilen eğitimin kök hücre nakli sonrası ilk üç aylık süreçte hastaların destekleyici bakım gereksinimleri, distres düzeyleri ve yaşam kalitesi üzerine anlamlı bir etkisi olmadığı saptanmıştır.
2023	Özge Budaycı	Yüksek Lisans	Adjuvan hormon tedavi gören meme kanserli kadınlarda, ilaç hatırlatma mobil uygulamasının tedaviye uyum üzerine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Adjuvan hormon tedavisi gören meme kanserli kadınlar (n:52)	Adjuvan hormon tedavisi alan meme kanserli hastalarda "İlaç Alarmı" mobil uygulamasının tedaviye uyumu arttırma konusunda etkili bir araç olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
2023	Neşe Özdemir	Doktora	Kronik obstrüktif akciğer hastalarında semptom kontrolünü sağlamaya yönelik geliştirilen mobil uygulamanın öz yeterlilik ve kronik hastalık yönetimine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	KOAH hastaları (n:80)	KOAH hastaları için geliştirilen mobil uygulamanın hastaların semptomlarını iyileştirdiği, öz yeterlilik düzeyinde ve kronik hastalık yönetiminde etkisi olduğu belirlenmiştir.
2023	Hatice Balcı	Doktora	Meme cerrahisi uygulanan kadınlara mobil uygulama ile verilen eğitimin destekleyici bakım	Randomize kontrollü çalışma	Meme koruyucu cerrahi uygulanan kadınlar (n:81)	Meme cerrahisi uygulanan kadınlara mobil uygulama ile verilen eğitim sonucunda hastaların destekleyici bakım gereksinimlerinin azaldığı,

Yılı	Yazarı	Türü	Tez Adı	Araştırma türü	Örnekleme grubu ve sayısı	Sonuç
			gereksinimleri ve yaşam kalitesine etkisi: Randomize kontrollü çalışma			yaşam kalitelerinin yükseldiği saptanmıştır.
2023	Sevgi Altay	Yüksek Lisans	Hereditör anjiyoödem atak günlüğü mobil uygulamanın hastaların yaşam kalitesi ve tedavi uyum düzeyine etkisinin belirlenmesi	Randomize kontrollü çalışma	İcati bant tedavisi alan Hereditör anjiyoödem hastaları (n:76)	HA hastaları için geliştirilen "Hereditör Anjiyoödem Atak Günlüğü" mobil uygulamasının yaşam kalitesi üzerinde, özellikle sosyal işlevsellik ve genel sağlık algısı üzerinde olumlu etkileri olduğunu göstermektedir. Ancak, uygulamanın tedaviye uyum üzerinde anlamlı bir etkisi saptanmamıştır.
2023	Kübra Şengör	Doktora	Kolonoskopi planlanan hastalarda mobil uygulama temelli bağırsak hazırlığı eğitiminin hastanın bağırsak hazırlığı uyumuna, kalitesine ve anksiyete düzeyine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Endoskopi ünitesine ayaktan başvuran hastalardan araştırma ölçütlerine uyan hastalar (n:160)	Mobil uygulamanın kolonoskopi hazırlık süreci ve sonuçları üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu gösterdi. Mobil uygulamanın hastaların genel bilgi düzeyini artırarak bağırsak hazırlık sürecini desteklediği ve sonuçların iyileştirilmesine katkı sağladığı sonucuna varılmıştır.
2023	Yasemin Çıracı Yaşar	Doktora	Öz bakım yetersizliği bakım modeli ve mobil uygulama bakımının gastrointestinal kanserli hastaların semptomları ve yaşam kalitesi üzerine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Gastrointestinal kanserli hastalar (n:56)	Araştırma sonucunda Öz bakım yetersizliği bakım modeli ve mobil uygulama destekli verilen bakımın gastrointestinal kanserli hastaların yaşadıkları semptomları azalttığı, öz bakım gücünü ve hastalıkla ilişkili yaşam kalitesini artırdığı belirlenmiştir.
2023	Betül Zeynep Yıldız	Doktora	Açık kalp cerrahisi uygulanan hastalara verilen mobil uygulama ile desteklenmiş eğitimin hastaların ameliyat sonrası iyileşme ve psikolojik iyi oluş durumlarına etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Açık kalp cerrahisi uygulanan hastalar (n:92)	Mobil uygulama destekli eğitimin ameliyat sonrası iyileşme ve psikolojik iyi oluş düzeyini artırdığı, kaygı düzeyini ve kardiyak semptom görülme sıklığını azalttığı saptanmıştır.
2023	İklay Çankır	Doktora	İşeme bozukluğu olan çocuklara mobil uygulama destekli verilen eğitimin alt üriner sistem semptomları ve	Randomize kontrollü çalışma	Nefroloji polikliniğinde izlenen 8-14 yaş arası çocuklar (n:99)	İşeme bozukluğu olan çocuklara mobil uygulama ile verilen üroterapi eğitiminin alt üriner sistem semptomlarını azalttığı ve yaşam kalitesini iyileştirdiği belirlenmiştir.

Yılı	Yazarı	Türü	Tez Adı	Araştırma türü	Örnekleme grubu ve sayısı	Sonuç
			yaşam kalitesi üzerine etkisi			
2023	Okan Vardar	Doktora	Kemoterapi alan jinekolojik kanserli hastalar için geliştirilen mobil uygulamanın fiziksel ve psikososyal uyum üzerine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Kemoterapi alan jinekolojik kanser hastaları (n:64)	Girişimin ardından müdahale grubunda semptom şiddeti, anksiyete ve depresyon riski, kansere yönelik kaygılar azalmış, fiziksel, sosyal ve psikolojik uyum artırdığı saptanmıştır.
2023	Zeynep Saçkara	Doktora	Yaşlılarda çoklu hemşirelik girişimlerinin fiziksel aktivite ve sağlığı geliştirmeye etkisi: Randomize kontrollü deney	Randomize kontrollü çalışma	60- 70 yaş arası günlük yaşam aktivitelerinde bağımsız, hatırlama sorunu ve yürüme engeli olmayan, akıllı telefon kullanabilen yaşlılar (n:66)	Yaşlılarda çoklu hemşirelik girişimlerinin sağlıklı yaşam tarzı alışkanlıklarını 1. Ay da iyileştirebildiği sonucun ulaşılmıştır.
2023	Dilek Demirezen	Doktora	Üniversite öğrencilerinin psikolojik iyilik halini belirlemek için bir mobil uygulama geliştirilmesi	Tanımlayıcı	Üniversite öğrencileri (n:32)	Üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlığını değerlendirme ve desteklemede mobil uygulamaların değerli bir araç olduğu belirtilmiş, bu uygulamaların etkililik, güvenlik ve kullanım kolaylığı açısından sürekli geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
2023	Ezgi Demirtürk Selçuk	Doktora	Göçmen kadınlara (Ahıska Türkleri) sağlık sorumluluğu, aile planlaması bilgi ve tutumlarına yönelik verilen hemşirelik girişimlerinin değerlendirilmesi	Randomize kontrollü çalışma	Göçmen kadınlar (n:81)	Sağlık sorumluluğuna yönelik telefon danışmanlığının, aile planlamasına yönelik yüz yüze görüşme, mobil uygulama ve telefon danışmanlığını içeren hemşirelik girişimlerinin kadınların sağlık sorumluluğu ve aile planlaması bilgi ve tutumlarına yönelik etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
2023	Gülcan Meşhur	Doktora	Hipertansiyonlu bireylere mobil telefon ile verilen eğitimin dash diyetine uyum, yaşam kalitesi, bilinçli farkındalık ve stres üzerine	Randomize kontrollü çalışma	Hipertansiyon tanılı bireyler (n:134)	Hipertansiyonlu bireylere verilen mobil eğitimin, DASH diyetine uyumu arttırdığı, sağlıklı yaşam biçimi davranışlarını ve yaşam kalitesini iyileştirdiği, farkındalık düzeylerini arttırdığı ve stres düzeylerini azalttığı belirlenmiştir.
2023	Büşra Ceren Demirel	Doktora	Diyabetli hastalara uygulanan sağlık inanç modeline dayalı web tabanlı mobil eğitimin	Randomize kontrollü çalışma	Tip 1 ve tip 2 DM tanısı alan ve insülin kullanan bireyler (n:148)	"İnsülin Rehberi" uygulamasının hastaların metabolik değişkenlerini olumlu yönde geliştirdiği, insülin tedavisi öz

Yılı	Yazarı	Türü	Tez Adı	Araştırma türü	Örnekleme grubu ve sayısı	Sonuç
			insülin tedavisine etkisinin değerlendirilmesi			yönetimlerini, sağlık inanç tutum ve davranışlarını, insülin enjeksiyon beceri düzeylerini arttırdığı belirlenmiştir.
2023	Nermin Kılıç Barmanpek	Doktora	Tip 2 diyabetli hastalarda mobil teknoloji ile güçlendirilen motivasyonel görüşmenin öz yönetim, yaşam kalitesi ve memnuniyet düzeyine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Tip 2 Diabetes Mellitus tanılı hastalar (n:64)	Oyun tabanlı mobil teknoloji ile güçlendirilen motivasyonel görüşmenin Tip 2 diyabet hastalarının öz yönetim, yaşam kalitesi ve memnuniyet düzeylerini artırmada etkili bir yöntem olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
2023	Gökşen Polat	Doktora	Diyabetli bireylere yönelik geliştirilen yapay zekâ tabanlı mobil sanal asistanın maliyet etkinliği, hastaneye yatırılma oranı, özbakım ve hipoglisemi üzerine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Tip 2 Diabetes Mellitus tanılı hastalar (n:122)	Diyabetli bireylere yönelik geliştirilen yapay zekâ tabanlı mobil sanal asistanının; diyabetli bireylerin özbakımını ve hipoglisemi durumuna karşı güvenini arttırdığı, hastaneye yatma oranını anlamlı bir düzeyde azaltırken; bir yıllık süreçte maliyet üzerine olumlu etkisinin olmadığı sonucunu varılmıştır.
2023	Alkay Kara	Doktora	Total diz protezi ameliyatı olan hastalara verilen mobil tabanlı eğitim ve egzersiz programının kaygı, hareket korkusu ve fiziksel fonksiyona etkisi	Randomize kontrollü çalışma	TDP ameliyatı olan hastalar (n:108)	TDP olan hastalara mobil tabanlı eğitim ve egzersiz programının hastaların kaygı, ağrı, hareket korkusu, fiziksel fonksiyon ve uyku kalitesinde olumlu iyileşmeler saptanmıştır.
2023	İbrahim Caner Dikici	Doktora	Kalp yetersizliği olan hastalara transteoretik model temelli tele-sağlık yöntemleri yoluyla verilen eğitimin öz-bakım, ilaca uyum ve yaşam kalitesine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Kalp yetersizliği tanısı alan bireyler (n:77)	AKYÖBDÖ-toplam puanlarında, öz bakım davranışının yeterli olduğu, İÜBÖ puanlarında ilaca uyumun arttığı, MKYYA puanlarında yaşam kalitesinin iyileştiği belirlendi. Eğitim öncesi ve eğitim sonrası puan farklarında gruplara göre yüksek etki büyüklüğü elde edilmiştir.
2022	Dilara Şahan	Doktora	Koroner arter baypas greft cerrahisi taburculuk eğitiminde kullanılan eğitim kitapçığı ve mobil uygulamanın hastaların	Randomize kontrollü çalışma	Koroner arter baypas greft cerrahisi geçirip taburcu olan hastalar (n:72)	Çalışmada, mobil uygulama ve kitapçık ile eğitim alan grup arasında taburculuğa hazır oluşluk ve öz-etkililik düzeyi yönünden farklılık olmadığı ancak her iki gruba ait puanların kontrol grubuna

Yılı	Yazarı	Türü	Tez Adı	Araştırma türü	Örneklem grubu ve sayısı	Sonuç
			taburculuğa hazır oluşluk ve öz-etkililik üzerine etkisinin karşılaştırılması			göre anlamlı olarak yüksek olduğu saptandı. Ayrıca, geliştirilen mobil uygulamanın kullanılabilirlik seviyesinin ve tavsiye edilme oranının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
2022	Zehra Acar	Doktora	Mobil uygulama temelli emzirme eğitimi programının geliştirilmesi ve etkinliğinin değerlendirilmesi	Randomize kontrollü çalışma	Primipar anne (n:73)	Mobil uygulama temelli emzirme eğitimi programının annelerin daha az emzirme sorunu yaşamalarına, daha yüksek oranda sadece anne sütü ile beslemelerine katkı sağladığı bulunmuştur.
2022	Özen İnanc	Doktora	İnfertilite tedavisi gören kadınlarda mobil uygulama ile bilişsel farkındalık temelli hemşirelik desteğinin psikososyal durumuna etkisi	Randomize kontrollü çalışma	IVF tedavisine başlayacak olan kadınlar (n:34)	İnfertilite tedavisi gören kadınlarda bilişsel farkındalık (Mindfulness) temelli psikososyal destek amacıyla geliştirilen mobil uygulamanın infertil kadınların tedavi sürecindeki psikososyal durumuna olumlu katkı sağladığı görülmüştür.
2022	Sevgi Deniz Doğan	Doktora	Bariatrik cerrahi geçiren hastalarda e-mobil eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin öz-bakım gücü, beden imajı ve yaşam kalitesi üzerine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Bariatrik cerrahi geçiren hastalarda (n:51)	Elde edilen bulgular bariatrik cerrahi uygulanan hastalara verilen e-mobil eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin bedbe kitle imajı ölçümlerinde etkili olduğunu ancak öz bakım gücü, beden imajı ve yaşam kalitesi üzerinde etkili olmadığını sonucuna ulaşılmıştır.
2022	Özge Akbaba	Doktora	Hemodiyaliz hastaları için geliştirilen mobil tabanlı eğitim ve danışmanlığın yaşanan semptomlara ve hastalığa uyuma etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Hemodiyaliz olan hastalar (n:68)	Hemodiyaliz tedavisi alan hastalar için geliştirilen Cepte Hemodiyaliz uygulamasının diyaliz semptom yükünü azalttığı, hastalığa uyumu artırdığı, fosfor, kilo, Kt/V, IDWG ve UF miktarı üzerinde olumlu etkileri belirlenmiştir.
2022	Gönül Gökçay	Doktora	Eğitim ve progresif gevşeme egzersizleri temelli bir uygulamanın zihinsel engelli bireylerin bakım vericilerinin yaşam kalitesi, algıladıkları stres ve başa çıkma yolları üzerine etkisi:	Randomize kontrollü çalışma	Engelli bireyin bakım verenleri (n:140)	Zihinsel engelli bakım verenlerinde yaşam kalitesi artırmada, stresi azaltmada ve stresle başa çıkma yollarını artırmada üç uygulama grubunda da (yüzyüze, mobil uygulama ve yüzyüze+ mobil uygulama) güvenilir ve etkili şekilde uygulanabileceği tespit edilmiştir.

Yılı	Yazarı	Türü	Tez Adı	Araştırma türü	Örnekleme grubu ve sayısı	Sonuç
			Randomize kontrollü çalışma			
2022	Zeynep Deveci	Doktora	Meme kanserine bağlı lenfödem gelişen kadınlarda mobil lenfödem özbakım destek programının, özbakıma, yaşam kalitesine ve lenfödem ile ilgili semptomlara etkisinin incelenmesi	Randomize kontrollü çalışma	Lenf Ödem biriminde kayıtlı hastalar (n: 72)	Mobil LÖ özbakım destek programı MKBL'li kadınlarda özbakım ve yaşam kalitesini iyileştirmede, semptom miktarını azaltmada faydalı bir yöntemdir.
2022	Havva Yeşildere Sağlam	Doktora	Tıbbi terminasyon uygulanan kadınlara swanson bakım kuramı'na göre geliştirilen mobil destekli eğitimin etkinliğinin değerlendirilmesi	Randomize kontrollü çalışma	İkinci trimesterde tıbbi terminasyon uygulanan kadınlar (n: 50)	Swanson Bakım Kuramı'na dayalı mobil uygulama destekli eğitim programının kadınların perinatal yas, depresyon, anksiyete ve stres düzeylerini azalttığı, başetme ve uyum düzeyini arttırdığı saptanmıştır.
2022	Cansu Kırıl	Yüksek .Lisans	Toplumun E-sağlık okuryazarlığı ve mobil sağlık uygulamalarını kullanma durumlarının belirlenmesi	Tanımlayıcı	Sağlıklı bireyler(n:1028)	Aynı zamanda e-sağlık okuryazarlığı düzeyi arttıkça mobil sağlık uygulamalarını kullanma algısı ve e-sağlık okuryazarlığı algısının arttığı; benzer şekilde mobil sağlık uygulamalarını kullanma algısı arttıkça e-sağlık okuryazarlığı algısının da arttığı saptanmıştır.
2022	Esra Karadayı	Yüksek .Lisans	Mobil sağlık (M-sağlık) okuryazarlığı ölçeğinin geliştirilmesi	Metodolojik	Bir devlet hastanesinin acil servisine başvuran hastalar (n :448)	Ölçeğin Türkiye için dört faktörlü yapıda geçerli ve güvenilir olduğu gösterildi. Ölçek, yetişkinlerde mobil sağlık okuryazarlığını değerlendirmede sağlık profesyonelleri tarafından kullanılabilir bir araç olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
2022	Neşe İşcan Ayyıldız	Doktora	Epilepsili bireylerde progresif gevşeme egzersizinin yorgunluk ve uyku kalitesi üzerine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Epilepsi tanılı bireyler (n:60)	Epilepsili bireylerin yorgunluk yaşadığı ve bu bireylerin, uyku kalitesinde bozulmalar olduğu, bireylerde yorgunluk şiddeti ile uyku kalitesi arasında karşılıklı bir etkileşim olduğu, web tabanlı mobil uygulama tekniğiyle animasyon destekli uygulanan progresif gevşeme egzersizlerinin bireylerin yorgunluk düzeyini azalttığı ve uyku kalitesini arttırdığı belirlenmiştir.

Yılı	Yazarı	Türü	Tez Adı	Araştırma türü	Örnekleme grubu ve sayısı	Sonuç
2022	Meltem Çavuşoğlu	Yüksek Lisans	Tip 2 Diyabetes Mellitus tanılı bireylerde teknoloji tabanlı eğitimin kan şekeri ölçümü ve teknoloji kabulü üzerine etkisi	Yarı deneysel	Tip 2 Diyabetes Mellitus tanısı almış bireyler (n:60)	Deney grubundaki bireylere yapılan kan şekeri ölçüm davranışı eğitiminin etkili olduğu belirlenmiştir.
2022	Arzu Kavala	Doktora	Mobil eğitim uygulamalarının kronik böbrek yetersizliği progresyonuna etkisi	Yarı deneysel	Bir Şehir Hastanesi'nin nefroloji polikliniğine başvuran hastalar (n:100)	Mobil eğitim uygulamalarının kronik böbrek yetersizliği progresyonuna etkisi olduğu belirlenmiştir.
2021	Derya Karatekin	Yüksek Lisans	Hemşirelerin basınç ülserlerini değerlendirmeye yönelik bir mobil uygulama çalışması	Tanımlayıcı	Yoğun bakım ve kliniklerinde çalışan hemşireler (n:135)	Hemşirelerin mobil öğrenmeye hazır oldukları belirlenmiştir.
2021	Sultan Özkan Şat	Doktora	Gebelere yönelik Roy'un Adaptasyon Modeline göre oluşturulan mobil sağlık uygulaması aracılığı ile yapılan hemşirelik bakımının postpartum uyuma etkisi	Randomize kontrollü çalışma	32-34. Haftasında olan Gebe Kadınlar (n:62)	Roy Adaptasyon Modeli'ne göre geliştirilmiş olan mobil sağlık uygulaması kullanımının kadınlarda postpartum uyumu artırdığı ve altıncı haftaya kadar uyumun sürdürülmesinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır.
2021	Ayten Kaya	Doktora	Mobil uygulama yoluyla gerçekleştirilen egzersiz programlarının KOAH'lı hastaların yaşam kalitesi ve dispne düzeylerine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	KOAH tanılı hastalar (n:76)	Mobil uygulama yoluyla gerçekleştirilen egzersiz programlarının KOAH'lı hastaların yaşam kalitesi ve dispne düzeylerine olumlu yönde etki ettiği saptanmıştır.
2021	Filiz Salman	Doktora	Meme kanserli kadınlara ameliyat öncesi ve sonrası verilen e-mobil bilgilendirmenin anksiyete, distres ve yaşam kalitesine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Cerrahi klinik ve polikliniklerine başvuran hastalar (n:82)	Ameliyat sürecinde e-mobil bilgilendirme uygulaması kullanımının, kadınların anksiyete ve distres düzeyini anlamlı şekilde düşürdüğü, yaşam kalitesini ise etkilemediği belirlenmiştir.
2021	Eda Özge Yazgan	Doktora	Crohn Hastaları için geliştirilen mobil uygulamanın hastaların yaşam kalitesi ve ilaç uyumuna etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Chron Hastaları (n: 65)	"Crohn Mobil" kullanımının hastaların bağırsak semptomları, sistemik semptomlar ve sosyal fonksiyonlara etkisi bulunmazken, emosyonel durum, yaşam kalitesi ve ilaç uyumunu olumlu yönde etkilendiği belirlenmiştir.

Yılı	Yazarı	Türü	Tez Adı	Araştırma türü	Örnekleme grubu ve sayısı	Sonuç
2021	Sema Üstündağ	Doktora	Multiple Sklerozlu bireylere yönelik geliştirilen mobil uygulamanın semptom yönetimi ve yaşam kalitesine etkisi	Karma	MS tanılı hastalar (n: 63)	Mobilms, MS'li bireyler tarafından yüksek oranda beğenilen, kabul edilen ve kullanılabilir bir uygulamadır. Mobilms kullanımının semptom yönetimi, yaşam kalitesi ve tedavi uygulamasını destekleyen bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
2021	Miray Aksu	Doktora	Hemşirelerin çalışma sistemi ile ilgili mevcut durumun incelenmesi ve çalışma çizelgelerine yönelik yazılım programı geliştirilmesi	Tanımlayıcı ve tasarım tabanlı	Hemşireler (n:207)	Hemşirelerin çoğunluğu geliştirilen programın kolay, hızlı ve karmaşık olmadığını, vardiyalara görev atamasının objektif, hakkaniyete uygun ve adil olduğunu, hemşire tercihlerini gözetilebildiğini; geliştirilen programın manuel hazırlamaya oranla çok daha kısa sürede oluşturulduğunu belirlenmiştir.
2021	Burçin Şahin	Yüksek Lisans	Akıllı diyabetim mobil sağlık uygulamasının tip 2 diyabetli bireylerin öz bakımları üzerine etkisi	Yarı deneysel.	Tip 2 diyabet tanısı almış bireyler (n: 68)	Çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda, mobil sağlık uygulaması kullanan tip 2 diyabetli hastaların öz bakımları üzerinde olumlu etki görülmüştür.
2021	Cevriye Özdemir	Doktora	Hemodiyaliz hastalarında mobil sağlık uygulaması ile verilen fistül bakımı eğitiminin hastalığa uyum ve öz bakım davranışları üzerine etkisi	Yarı deneysel	Özel diyaliz merkezine başvuran bireyler (n:60)	Arteriyovenöz fistül bakımı eğitiminde mobil uygulamanın, bireylerin hastalığa uyumunu arttırmada, fistül bakımı bilgi düzeyleri ve öz bakım davranışlarını geliştirmede, kitapçık ile verilen eğitime oranla daha etkili olduğu saptanmıştır.
2020	Akile Karaaslan Eşer	Doktora	Kanser tedavisinde oral antikanser ilaç kullanan hastalar için geliştirilen mobil uygulamanın ilaç uyumu ve semptomlar üzerine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	İki farklı üniversite hastanesinin onkoloji polikliniğine başvuran hastalar (n:98)	Araştırma sonucunda, mobil uygulamanın semptom yönetiminde ve tedaviye uyumu arttırmada etkili olduğu belirlenmiştir.
2020	Vesile Koçak	Doktora	Doğum sonu mobil destek uygulamasının geliştirilmesi ve bu uygulamanın annelerin anksiyete ve depresyon semptomlarına etkisi: Ön test-son test	Randomize kontrollü çalışma	Doğum yapan kadınlar (n:136)	Doğum sonu mobil destek uygulaması kullanımının depresyon semptomları gelişim hızını azaltan bir etkisi olduğu; annelerin emzirme yeterliği ve başarısında olumlu etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yılı	Yazarı	Türü	Tez Adı	Araştırma türü	Örnekleme grubu ve sayısı	Sonuç
			randomize kontrollü çalışma			
2020	Şeyma Hızarcı	Yüksek Lisans	Gebelerin sağlıklı kilo alımı için internet ve mobil sağlık uygulaması ile bilgi arayışı	Tanımlayıcı	Kadın hastalıkları ve doğum polikliniğine başvuran araştırma kriterlerine uyan gönüllü gebe kadınlar (n:420)	Gebelerin çoğu interneti, yarısı ise m-Sağlık uygulamalarını bilgi arayışında kullanmaktadır. Gestasyonel kilo almına ilişkin doğru bilgilendirme ve danışmanlığın, aşırı kilo alımı ve maternal obezitenin önlenmesinde önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
2020	Sinem Yalnızoğlu Çaka	Doktora	Primigravida gebelerin yenidoğanın hijyenik bakım uygulamalarına hazır oluş düzeylerine QR kod destekli eğitimin etkisi	Karma desen	Primigravida gebe (n:235)	Geliştirilen ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu belirlenmiştir. Primigravida gebelere QR Kod destekli verilen yenidoğanın hijyenik bakımı eğitiminin, bakıma hazır oluşlukları üzerinde etkili olduğu görülmüştür.
2020	Eylem Toğluk Yığıtoğlu	Doktora	Stoma bakımı eğitiminde mobil sağlık uygulaması kullanımının bireyin stomaya uyumuna ve peristomal cilt lezyonlarının gelişimine etkisi	Yarı deneysel	Stomalı bireyler (n:60)	STOMA-M uygulaması bireylerin stomaya uyumunu arttırmada ve stoma bakımı yapmalarında daha etkili olduğu, peristomal cilt komplikasyonlarını önlemede etkili olmadığı saptanmıştır.
2019	Füsun Uzgör	Yüksek Lisans	Ankilozan Spondilit Hastalarının anti-TNF ilaç uyumuna mobil uygulamanın etkisi: Pilot çalışma	Randomize kontrollü çalışma	Ankilozan spondilit nedeniyle subkutan anti-TNF ilaç reçete edilen hastalar (n:29)	Anti-TNF ilaç uyumuna yönelik geliştirilen bu mobil uygulama, kitapçık verilerek yapılan eğitime göre ilaç uyumunu olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.
2019	Derya Çınar	Doktora	Meme kanserli kadınlarda e- mobil eğitimin yaşam kalitesine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Meme kanserli kadınlar (n: 64)	Hemşireler tarafından sunulan, teknolojik erişim kolaylığı sağlayan mobil uygulama tabanlı eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin, adjuvan endokrin tedavi alan meme kanserli kadınların hastalık sürecini ve semptomlarını yönetmelerine yardımcı olduğu ve yaşam kalitelerini artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yılı	Yazarı	Türü	Tez Adı	Araştırma türü	Örnekleme grubu ve sayısı	Sonuç
2019	Elif Sözeri Özztürk	Doktora	Meme kanserli hastalarda mobil uygulama ile semptom izlem sürecinin semptom kontrolü ve yaşam kalitesi üzerine etkisi	Randomize kontrollü çalışma	Meme kanserli kadınlar (n: 57)	Uygulama sonrası, kontrol grubundaki hastaların MSDÖ-fiziksel alt boyut, EORTC QLQ-C30 semptom skala, bulantı-kusma ve QLQ-BR23 cinsel işlev ile cinsel haz puanlarının, müdahale grubuna kıyasla istatistiksel olarak anlamlı derecede daha yüksek olduğu saptanmıştır (p<0.05)
2018	Cumali Yıldızdal	Yüksek Lisans	Mobil uygulamaya dayalı ev ziyareti eğitiminin öğrencilerin bilgi, yetkinlik, memnuniyet ve özgüvenine etkisi	Yarı deneysel	Hemşirelik öğrencileri (n:55)	Mobil uygulamaya dayalı eğitim öğrencilerin ev ziyareti konusunda bilgi ve yetkinliklerini arttırmada etkili olduğu sonucun ulaşılmıştır.
2018	Berna Orhan	Doktora	Diyabetli hastalarda ayak bakım eğitimine yönelik geliştirilen mobil uygulamanın etkinliğinin değerlendirilmesi	Karma desen	İstanbul ilinde bulunan bir eğitim ve araştırma hastanesinde başvuran bireyler (n:130)	Diyabetli hastalarda ayak bakım eğitimine yönelik geliştirilen mobil uygulamanın, bireylerin bilgi, öz etkililik ve davranış düzeylerini arttırmada etkili olduğu saptanmıştır.
2018	Meryem Kılıç	Doktora	Diyabetli bireylerde diyabetik ayak kişisel bakım sisteminin etkinliğinin değerlendirilmesi	Randomize kontrollü çalışma	Diabetik ayak tanılı bireyler (n:88)	Mobil uygulama üzerinden yapılan eğitimin hastaların ayak bakımı konusunda bilgi düzeylerini arttırdığı ve ayak bakımına ilişkin bazı davranışlarını olumlu yönde etkilediği saptanmıştır.
2017	Sultan Özkan	Y.lisans	Kadınların gebelik sürecinde mobil uygulama ve blog kullanma durumları ve gebeliğe uyumlarının saptanması	Tanımlayıcı	Gebe kadınlar (n:230)	Gebelerin blog kullanımının eğitim durumu, ekonomik durum ve gebelik sayısından etkilendiği bulunmuştur (p<0.05). Mobil uygulama ve blog kullanımının toplam PKDÖ puanına etkisi anlamlı değilken (p>0.05), mobil uygulama kullananlarda "gebeliğin kabulü ve eşyle ilişkisi", blog kullananlarda ise "anne ile ilişkisi" alt ölçeklerinde anlamlı fark saptanmıştır (p<0.05).

Tartışma

Bu araştırma, hemşirelik alanındaki lisansüstü tezlerde mobil uygulama kullanımını inceleyerek; eğitimin, klinik uygulamaların ve araştırma süreçlerinin dijitalleşme eğilimini ortaya koymuştur. Elde edilen bulgular, mobil sağlık teknolojilerinin sadece bireysel sağlık yönetiminde değil, aynı zamanda hemşirelik mesleğinin yapısal dönüşümünde de stratejik bir rol oynadığını kanıtlamaktadır. Ancak bu teknolojik

dönüşümün sürdürülebilirliği, hem hemşirelerin hem de hastaların dijital sağlık okuryazarlığı düzeyine ve akıllı telefon/mobil uygulama erişimindeki fırsat eşitliğine doğrudan bağlıdır. Mesleki pratiğin geleceğinde, teknolojik araçların etkin kullanımı kadar, bu araçlara erişimdeki bariyerlerin kaldırılması ve dijital yetkinliklerin geliştirilmesi de kritik bir öneme sahiptir.

Öncelikle, tezlerin büyük çoğunluğunun (n=49; %77,8) doktora düzeyinde gerçekleştirilmiş olması, mobil uygulama araştırmalarının yüksek düzeyde kuramsal donanım, araştırma becerisi ve teknolojik yeterlilik gerektirdiğini ortaya koymaktadır. Bu bulgu, mobil uygulama ile yürütülen tezlerin genellikle yeni bir teknoloji geliştirme, etkisini ölçme ya da mevcut sistemlere entegrasyon süreçlerini içerdiği için daha karmaşık araştırma süreçleri gerektirdiği düşüncesini desteklemektedir. Literatürde yüksek lisans tezlerinin sayıca daha fazla olduğu bildirilmiş olsa da (16,17), bu çalışmada ulaşılan tersi eğilim; hemşirelik doktora programlarının teknolojik gelişmeleri araştırma ve uygulama düzeyinde ele alma kapasitesini göstermesi açısından oldukça dikkat çekicidir. Araştırmanın en çarpıcı bulgularından biri olan tezlerin %74,6'sının deneysel desende tasarlanmış olması, bu durumu metodolojik açıdan açıklamaktadır. Mobil uygulama temelli çalışmaların; yazılım geliştirme, klinik entegrasyon ve ölçülebilir çıktılar gerektiren girişimsel bir araştırma tasarımıyla yürütülmesi, bu araştırmaların neden ileri düzey akademik yetkinlik gerektiren doktora programlarında yoğunlaştığını göstermektedir. Nitekim Spear (2007) ile Tel ve Sabancıoğlu (2014), doktora tezlerinin bilime özgün bir katkı sunması ve yenilikçi yöntemler geliştirmesi gerektiğini vurgulamaktadır (16,17). Hemşirelik biliminde kanıta dayalı uygulama kültürünün yaygınlaşmasıyla birlikte, mobil uygulamalar gibi yenilikçi araçların etkisinin nesnel ve girişimsel yöntemlerle test edilmesi, bu çalışmaların akademik düzeyini ve metodolojik derinliğini belirleyen temel unsur haline gelmiştir.

Tezlerin büyük bölümünün son üç yıla (2022–2024) ait olması, mobil sağlık teknolojilerinin hemşirelik alanına entegrasyonunun yeni ancak hızla yaygınlaşan bir eğilim olduğunu göstermektedir. Bu artış, COVID-19 pandemisi sonrası dijital sağlık okuryazarlığının hızla artması ve uzaktan sağlık hizmetlerinin yaygınlaşması ile de doğrudan ilişkilidir (8,9). Hemşirelikte dijital dönüşümün hız kazanması, eğitimde de yeni pedagojik yaklaşımların geliştirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda mobil uygulamaların, hemşirelikte öğretim stratejileri, klinik karar verme, hasta eğitimi ve öz bakımın desteklenmesi gibi çok boyutlu alanlara etkisi giderek artmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre, tezlerin %84,1'i mobil uygulamaların etkinliğini değerlendirme amacıyla yapılmıştır. Bu durum, mobil uygulamaların hemşirelik bakımına entegrasyonunun yalnızca teorik düzeyde değil, aynı zamanda pratik faydalarının da ortaya konulmasına yönelik yoğun bir akademik ilginin varlığını göstermektedir. Mobil uygulamaların sağlık sonuçlarına etkisini değerlendirmek, uygulamanın sahaya adaptasyonu açısından kritik öneme sahiptir. Literatürde de benzer şekilde mobil uygulama etkinliğini değerlendirmeye odaklanan çalışmaların sayısı giderek artmaktadır (10, 18).

Tezlerde değerlendirilen tematik alanlardan en sık çalışılan alanın Sağlık Geliştirme ve Yaşam Kalitesi olması (%42,3), mobil uygulamaların yalnızca klinik göstergeleri değil, aynı zamanda bireyin yaşam deneyimini de iyileştirme potansiyelini taşıdığını ortaya koymaktadır. Kronik hastalıklara sahip bireylerde mobil teknolojilerin kullanımı, sürekli izlem, anlık geri bildirim, öz bakımın desteklenmesi ve tedaviye uyum gibi faktörlerle yaşam kalitesini olumlu yönde etkilemektedir. Bingöl ve ark. (2021), Balcı (2023) ve Tian ve ark. (2025) yaptığı çalışmalarda da mobil uygulamaların yaşam kalitesi üzerine anlamlı etkiler yarattığı görülmektedir. Bu durum, hemşirelikte hasta merkezli bakım anlayışının teknoloji ile buluştuğu noktada yeni fırsatlar doğurduğunu göstermektedir (19-21).

Ayrıca, örneklem gruplarının çoğunlukla yetişkin bireylerden (özellikle kronik hastalığı olanlardan) oluşması (%63,4), mobil uygulama kullanımının belirli bir dijital okuryazarlık ve bilişsel yetkinlik gerektirmesi ile ilişkilendirilebilir. Bu bulgu, mobil uygulamaların hedef grup seçiminde yaş, sağlık durumu ve teknolojik erişim faktörlerinin dikkate alınması gerektiğini göstermektedir. Gelecekte mobil uygulamaların çocuk, ergen ve yaşlı bireyler gibi farklı yaş gruplarına da uyarlanması, hemşirelik hizmetlerinin kapsayıcılığı açısından önemli bir adım olacaktır.

Bu araştırmanın sınırlı yönlerinden biri, yalnızca Türkiye'deki tezlerin incelenmiş olması nedeniyle elde edilen bulguların evrensel genellenebilirliğinin kısıtlı olmasıdır. Ayrıca tezlerin tam metin erişiminde

yaşanan kısıtlamalar, bazı detaylı verilerin analizini sınırlamıştır. Buna karşın, araştırmanın güçlü yönü; hemşirelikte mobil uygulama temelli lisansüstü tezlerin kapsamlı, sistematik ve çok boyutlu bir analizle değerlendirilmiş olmasıdır. Bu yönüyle çalışma, alandaki dijital dönüşüm eğilimlerini veriye dayalı biçimde ortaya koyarak literatüre özgün katkı sağlamaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma, Türkiye’de hemşirelik disiplini kapsamında hazırlanan mobil uygulama odaklı lisansüstü tezlerin genel eğilimlerini betimsel bir içerik analizi ile ortaya koymuştur. Elde edilen bulgular, bu alandaki akademik üretimin ağırlıklı olarak ileri düzey bilimsel yetkinlik gerektiren doktora düzeyinde yoğunlaştığını ve metodolojik olarak güçlü bir yapı sergileyen deneysel araştırmaların ön plana çıktığını göstermektedir. İncelenen tezlerin büyük bir bölümünde mobil uygulamaların; kronik hastalık yönetimi, yetişkin bireylerin öz bakım süreçlerinin desteklenmesi ve klinik çıktıların iyileştirilmesi amacıyla birer müdahale aracı olarak konumlandırıldığı görülmektedir. Sonuç olarak, hemşirelikte dijitalleşmenin bir yansıması olan bu uygulamaların, yaşam kalitesini artırmaya yönelik yenilikçi çözümler olarak literatürdeki yerini sağlamlaştırdığı söylenebilir.

Bu doğrultuda; hemşirelik müfredatına ve sürekli eğitim programlarına mobil öğrenme (m-learning) stratejilerinin entegre edilerek dijital sağlık okuryazarlığının desteklenmesi önerilmektedir. Uygulama alanında, kronik hasta gruplarının öz yönetimini güçlendirecek kanıta dayalı ve kullanıcı dostu yazılımların geliştirilmesi teşvik edilmelidir. Gelecek araştırmaların, mobil uygulamaların sürdürülebilirliğini ve farklı klinik alanlardaki etkinliğini sorgulamasının yanı sıra, mobil öğrenme modellerinin eğitim ve hasta çıktıları üzerindeki uzun dönemli etkilerini deneysel tasarımlarla derinleştirilmesi literatüre katkı sağlayacaktır. Nihayetinde, mobil sağlık çözümleriyle yaşam kalitesi temelli müdahalelerin yaygınlaştırılması, bireylerin kendi sağlık süreçlerine aktif katılımını kolaylaştırarak toplumsal sağlığın geliştirilmesine hizmet edecektir.

Etik Beyan: Bu çalışmada, Türkiye’de hemşirelik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi gerçekleştirilmiştir. Çalışmada kullanılan veriler, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (<https://tez.yok.gov.tr>) üzerinden herkese açık erişimde bulunan tezlerden elde edilmiştir. İncelenen tezler kamuya açık belgeler olup herhangi bir kişisel veri veya katılımcı bilgisi içermemektedir. Bu nedenle çalışma, insan ve hayvan denekler üzerinde deneysel bir uygulama içermediğinden ve bireysel katılımcılardan veri toplanmadığından, etik kurul onayı gerektirmemektedir.

Yazarların Katkıları: Çalışma konsepti/tasarımı: FKE, ZGB – Veri toplama: FKE – Veri analizi/yorumlama: FKE, ZGB – Makalenin yazımı: FKE, ZGB – İçeriğin eleştirel incelenmesi: ZGB – Son onay ve sorumluluk: FKE, ZGB – Malzeme ve Teknik Destek: FKE, ZGB – Süpervizyon: ZGB.

Akran Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek: Finansal destek yoktur.

Teşekkür: Yoktur.

Diğer Beyanlar: Yoktur.

Kaynaklar

1. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ). mHealth: New horizons for health through mobile technologies: Second global survey on eHealth. Geneva: World Health Organization; 2014. Available from: https://www.who.int/goe/publications/goe_mhealth_web.pdf
2. Okolo CA, Babawarun O, Olorunsogo TO. Mobile health (mHealth) innovations for public health feedback: a global perspective. *Int Med Sci Res J.* 2024;4(3):235–46.
3. Smith AB, Jones CD. The role of mobile health in chronic disease self-management among older adults: A scoping review. *J Mob Health.* 2023;12(2):45–60.
4. Conte G, Arrigoni C, Magon A, Stievano A, Caruso R. Embracing digital and technological solutions in nursing: a scoping review and conceptual framework. *Int J Med Inform.* 2023;177:105148.
5. Seibert K, Domhoff D, Huter K, Krick T, Rothgang H, Wolf-Ostermann K. Application of digital technologies in nursing practice: Results of a mixed methods study on nurses' experiences, needs and perspectives. *Z Evid Fortbild Qual Gesundhwes.* 2020;158:94–106.
6. Sun S, Simonsson O, McGarvey S, Torous J, Goldberg SB. Mobile phone interventions to improve health outcomes among patients with chronic diseases: an umbrella review and evidence synthesis from 34 meta-analyses. *Lancet Digit Health.* 2024.
7. da Silva R, Baptista A, Serra RL, Magalhães DSF. Mobile application for the evaluation and planning of nursing workload in the intensive care unit. *Int J Med Inform.* 2020;137:104120. <https://doi.org/10.1016/j.ijmedinf.2020.104120>
8. Dharma KK, Parellangi R, Rahayu H, Prisandy L, Roelanda A, Saputro MF. Impact of a mobile application-based home care nursing program on patients' quality of life and family burden. *Enferm Clin.* 2024;34(3):177–86. <https://doi.org/10.1016/j.enfcl.2024.04.002>
9. Donkor A, Ayitey JA, Adotey PN, Ofori EO, Kitson-Mills D, Vanderpuye V, et al. Mobile-based application interventions to enhance cancer control and care in low- and middle-income countries: A systematic review. *Int J Public Health.* 2023;68:1606413. <https://doi.org/10.3389/ijph.2023.1606413>
10. Badiyepymaiejahromi Z, Bijani M, Taghizadeganzadeh M, Tehranineshat B. The effects of using the nurse self-concept mobile application on the retention of nursing students. *J Educ Health Promot.* 2023;12:331. https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_117_23
11. Paulissen JM, Zegers CML, Nijsten IR, Reijnders PHCM, Houben RM, Eekers DBP, et al. Performance and usability evaluation of a mobile health data capture application in clinical cancer trials follow-up. *Tech Innov Patient Support Radiat Oncol.* 2022;24:107–12. <https://doi.org/10.1016/j.tipsro.2022.10.005>
12. Liao PH, Huang YJ, Ho CS, Chu W. Application of machine learning and its effects on the development of a nursing guidance mobile app for sarcopenia. *BMC Nurs.* 2023;22(1):369. <https://doi.org/10.1186/s12912-023-01545-w>
13. Fritzon M, Nordin A, Børøsund E, Johansson M, Varsi C, Ängeby K. A mobile application for early labour support – Feasibility pilot study. *Women Birth.* 2023;36(6):495–503. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2023.03.008>
14. Ardahan M, Özsoy S. Türkiye'de hemşirelik araştırmalarındaki eğilimler: Yüksek lisans ve doktora tezleri üzerine bir çalışma. *Gümüşhane Univ J Health Sci.* 2015;4(4):516–34. Available from: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gumussagbil/issue/23826/253828>
15. Öncel S, Sümen A. Türkiye'de halk sağlığı hemşireliği alanında yürütülen lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi. *Turk Klin J Public Health Nurs Spec Top.* 2017;3(1):20–8.
16. Spear HJ. Nursing theory and knowledge development: A descriptive review of doctoral dissertations, 2000–2004. *Adv Nurs Sci.* 2007;30(1):1–14. <https://doi.org/10.1097/00012272-200701000-00010>

17. Tel H, Sabancıoğulları S. Psikiyatri hemşireliği doktora tezlerinin özellikleri. DEÜ Hemş Fak Elektronik Derg. 2014;7(3):178–85.
18. Zhang Q, Huang W, Dai W, Tian H, Tang Q, Wang S. Development and clinical uses of a mobile application for smart wound nursing management. *Adv Skin Wound Care*. 2021;34(6):1–6. <https://doi.org/10.1097/01.ASW.0000749492.17742.4e>
19. Balcı H. Kronik obstrüktif akciğer hastalarında semptom kontrolünü sağlamaya yönelik geliştirilen mobil uygulamanın öz yeterlilik ve kronik hastalık yönetimine etkisi [dissertation]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi; 2023.
20. Bingol IC, Menek MY, Bingol YC, Tarakci D. The effect of mobile application supported exercise program on pain, quality of life and work performance in healthy office workers. *Arch Health Sci Res*. 2021;8(1):26–33.
21. Tian L, Wen Y, Li T, Liu C, Fan J. Effects of using app-based interventions on quality of life among breast cancer patients: a systematic review with meta-analysis. *Ann Med*. 2025;57(1):2499027. <https://doi.org/10.1080/07853890.2025.2499027>